

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شورای عالی حوزه علمیه قم
مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواهران
مدرسه علمیه صادقیه تبریز

پایان نامه سطح دو (کارشناسی)

عنوان:

جایگاه شورا در فقه

استاد راهنما:

آقای دکتر صمد عزیزی بهروز

استاد داور:

حجت الاسلام و المسلمین آقای دکتر قربانعلی کریم زاده قراملکی

پژوهشگر:

فائزه کلی زاد بهاری

تابستان ۱۳۹۳

تحمیدیه

ما هم چنان در اوّل وصف تو مانده ایم. منتّ خدای را عزّ وجلّ که طاعتش موجب قربت است و به شکر اندرش مزید نعمت.

هر نفسی که فرو می رود ، ممدّ حیات است و چون بر می آید، مفرّح ذات .

پس در هر نفسی دو نعمت موجود است و برهر نعمتی شکری واجب .

از دست و زبان که برآید کز عهده ی شکرش به درآید؟

تقدیم به

تمامی فرزندان اسلام که از آغازین روزهای درخشش آن پای آرمانهایش ایستاده اند و تا جان در بدن دارند در تعالی آن از هیچ تلاشی دریغ نمی کنند.

تقدیر و تشکر

تشکر می کنم از :

استاد بزرگوارم آقای دکتر صمد عزیزی بهروز که همواره متحمل زحمات بنده بوده اند.

خانواده عزیز و گرانقدرم به ویژه پدر و مادرم که با صبر و حوصله موجبات پیشرفت مرا

فراهم نموده اند.

و از همه عزیزانی که در تدوین این تحقیق مرا یاری کردند.

- محمد تقی آقا نجفی اصفهانی، ج ۲، اول، تهران، علمیه اسلامی، بی تا.
۲۶. کدیور، محسن، **نظریه های دولت در فقه شیعه**، اول، تهران، نشر نی، ۱۳۷۸.
۲۷. کلینی، ابی جعفر محمد بن یعقوب، **الکافی**، ترجمه سید جواد مصطفوی، ج ۸، اول، تهران، دار الکتب الاسلامیه، ۱۳۶۷.
۲۸. مصباح یزدی، محمد تقی، **حقوق و سیاست در قرآن**، قم، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)، ۱۳۷۹.
۲۹. موسوی خمینی، روح الله، **صحیفه نور**، ج ۹، اول، تهران، مرکز مدارک فرهنگی انقلاب اسلامی، ۱۳۶۹.
۳۰. _____، **ولایت فقیه**، دوم، قم، آزادی، ۱۳۷۱.
۳۱. میرعلی، محمدعلی، **جایگاه شورا در نظام مردم سالاری دینی**، اول، قم، مؤسسه ی آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)، ۱۳۸۵.
۳۲. نجفی، موسی، **تأملات سیاسی در تاریخ تفکر اسلامی**، ج ۴، اول، تهران، پژوهشکده علم انسانی و مطالعات فرهنگ، ۱۳۷۷.

کتاب های عربی:

۳۳. ابن جوزی، عبد الرحمان بن علی، **زاد المسیر فی علم التفسیر**، ج ۲، اول، بیروت، دارالکتب العربی، ۱۴۲۲.
۳۴. ابن العربی، محمد بن عبد الله بن ابوبکر، **احکام القرآن**، تحقیق علی محمد بجاوی، ج ۴، اول، بیروت، دارالجبل، ۱۴۰۸.
۳۵. ابوالفتح رازی، حسین بن علی، **روض الجنان و روح الجنان فی تفسیر القرآن**، تحقیق محمد جعفر یا حقی و محمد مهدی ناصح، ج ۱، اول، مشهد، بنیاد پژوهش های اسلامی

آستان قدس رضوی، ۱۴۰۸.

۳۶. اردبیلی، محمد بن علی، جامع الرواه، ج ۱، قم، مکتبه المحدثی، ۱۳۳۱ق.

۳۷. ایروانی، علی، حاشیه المکاسب، ج ۲، تهران، دار ذوی القربی، بی تا.

۳۸. آلوسی، سید محمود، روح المعانی فی تفسیر القرآن العظیم، تحقیق علی عبدالباری

عطیه، ج ۲۵، اول، بیروت، دارالکتب العلمیه، ۱۴۱۵.

۳۹. آمدی تمیمی، عبدالواحد، غررالحکم و دررالکلم، تصحیح حسین اعلمی، ج ۱، بیروت،

مؤسسه الاعلمی، ۱۴۰۷.

۴۰. بخاری، اسماعیل بن ابراهیم، صحیح، ج ۸، بیروت، دارالقلم، بی تا.

۴۱. برقی، ابوجعفر احمد بن محمد بن خالد، المحاسن، ج ۲، قم، مجمع جهانی اهل البيت،

۱۴۱۳.

۴۲. پاینده، ابوالقاسم، نهج الفصاحه، چهارم، تهران، دنیای دانش، ۱۳۸۲ش.

۴۳. ترمذی، محمد بن عیسی، سنن، تحقیق عبد الوهاب عبد اللطیف، ج ۴، بیروت،

دارالفکر، ۱۴۰۵. ۴۴. حسینی عاملی، سید جواد بن محمد، مفتاح الکرامه، ج ۱۰، اول، قم، جامعه

مدرسین حوزه علمیه قم، ۱۴۱۹.

۴۵. حر عاملی، محمد بن حسن، وسائل الشیعه فی تحصیل احکام الشریعه، ج ۴، اول، قم،

آل البيت، ۱۴۰۹.

۴۶. راغب اصفهانی، حسین بن محمد، المفردات فی غریب القرآن، اول، مصر، مطبعه

المیمنیه، ۱۳۲۴ق.

۴۷. زمخشری، محمود بن عمر، الکشاف عن حقائق غوامض التنزیل، ج ۴، سوم، بیروت،

دارالکتب العربی، ۱۴۰۷ق.

٤٨. سيوطي، عبد الرحمان بن ابي بكر، الدر المنثور في تفسير المأثور، ج ٢، اول، قم، كتابخانه
ي آيت الله مرعشي نجفي، ١٤٠٤.
٤٩. شهر آشوب، رشيد الدين محمد بن علي، مناقب آل ابي طالب، ج ١، نجف، مطبعه
الحميديه، ١٣٧٦ق.
٥٠. طباطبائي، محمد حسين، تفسير الميزان، ج ٤، پنجم، قم، جامعه مدرسين حوزه علميه قم،
١٣٧٤.
٥١. طبرسي، فضل بن حسن، مجمع البيان في تفسير القرآن، تحقيق محمد جواد بلاغي،
ج ٩، تهران، ناصر خسرو، ١٣٧٢.
٥٢. طبري، ابو جعفر محمد بن جرير، جامع البيان في تفسير القرآن، ج ٢٠، اول، بيروت،
دارالمعرفه، ١٤١٢.
٥٣. طبري، احمد بن عبدالله، ذخائر العقبى، قاهره، مكتبه القدس، ١٣٥٦ق.
٥٤. طوسي، محمد بن حسن، التبيان في تفسير القرآن، ج ٣، اول، بيروت، دار احياء التراث
العربي، بي تا.
٥٥. _____، عده الاصول، تحقيق محمد مهدي، ج ١، قم، مؤسسه آل البيت، بي تا.
٥٦. عاملي، جعفر مرتضي، الصحيح من سيره النبي الاعظم، ج ٤، قم، جامعه مدرسين،
١٤٠٢.
٥٧. فتال نيشابوري، محمد، روضه الواعظين، ج ١، اول، قم، رضى، بي تا.
٥٨. فخر رازي، محمد بن عمر، التفسير الكبير (مفاتيح الغيب)، ج ٥، سوم، بيروت، دار احياء
التراث العربى، ١٤٢٠.
٥٩. فيض كاشاني، ملاحسن، تفسير الصافي، تحقيق حسين اعلمى، ج ٢، تهران، الصدر، ١٤١٥ق.

۶۰. قرشی، علی اکبر، قاموس قرآن، ج ۴، سوم، تهران، دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۶۱.
۶۱. قرطبی، محمد بن احمد، الجامع لاحکام القرآن، ج ۴، اول، تهران، ناصر خسرو، ۱۳۶۴.
۶۲. قلعه جی، محمد، معجم لغه الفقهاء، دوم، ریاض، دارالنفائس للطباعه و النشر و التوزيع، ۱۴۰۸ق.
۶۳. قیومی اصفهانی، جواد، صحیفه الزهرا (سلام الله علیها)، قم، جامعہ مدرسین حوزہ علمیہ قم، ۱۳۷۳ش.
۶۴. مجلسی، محمد باقر، مرآت العقول فی شرح اخبار آل الرسول، ج ۱۰، تهران، دارالکتب الاسلامیه، ۱۴۰۴.
۶۵. _____ بحارالانوار، ج ۹۱، بیروت، دارالأضواء، ۱۴۱۳.
۶۶. مجلسی، محمد تقی، روضه المتقین فی شرح من لا یحضره الفقیه، ج ۶، بی جا، مؤسسه فرهنگی اسلامی کوشانیور، بی تا.
۶۷. مراغی، احمد بن مصطفی، تفسیر المراغی، ج ۲، اول، بیروت، دار احیاء التراث العربی، ۱۳۹۴ق.
۶۸. مکارم شیرازی، ناصر، انوار الفقاهه، ج ۱، دوم، قم، مدرسه الامام امیرالمؤمنین، ۱۳۷۲.
۶۹. موسوی خمینی، روح الله، کتاب البیع، ج ۲، اول، قم، نشر اسلامی، ۱۴۱۵.
۷۰. واقدی، محمد بن عمر، المغازی للواقدی، تحقیق دکتر مارسون جونز، ج ۱، دوم، قم، دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۴۱۴.
۷۱. همدانی، رفیع الدین اسحاق، سیره النبویه، ج ۱، دوم، تهران، خوارزمی، ۱۳۶۱.

مقالات:

۷۲. ارسطا، محمدجواد، «حاکم اسلامی، نصب یا انتخاب»، ش ۵، مجله علوم سیاسی،

مؤسسه آموزش عالی باقرالعلوم، قم، ۱۳۸۲.

۷۳. شجاعی، محمد، «تأملی در فقه و شورا و مشورت»، ش ۴، جلال، درخشه، تهران،

دانشگاه امام صادق(ع)، ۱۳۷۹.